OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ OKM/8/627/2018

Tavoiteohjausasiakirja
1.2.2018

Nuorten Akatemia ry:n yhteenliittymän osaamiskeskuksen tavoitteet ja toiminta vuosien 2018–2019 aikana

1. Osaamiskeskusrakenne

Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyi 11.12.2017 nuorisolain (1285/2016) 19 §:n nojalla nuorisoalan osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden vuosien 2018 - 2019 ajaksi. Valtionapukelpoisuus myönnettiin kahdelletoista hakijalle.

Osaamiskeskus muodostaa aluehallintovirastojen nuorisotoimien sekä lakisääteisten valtion nuorisoneuvoston ja arviointi- ja avustustoimikunnan kanssa verkoston, joka vahvistaa nuorisotoimialan osaamista ja kehittämistä, vaikuttavuuden arviointia sekä tiedonkulkua nuorisoalalla. Tarvittaessa verkostoon voivat kuulua myös muut opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymät nuorisoalan osaamiskeskukset.

Osaamiskeskuksen tulee osaltaan vastata edustamansa nuorisoalan perus- ja erityisosaamisen kehittämisestä. Sen tulee myös tuottaa, koota ja jakaa tietoa edustamansa nuorisoalan kohderyhmästä, toimintaympäristön tilanteesta ja tarpeista sekä nuorisopolitiikkaan liittyvistä asioista niin nuorisoalan toimijoille ja yhteisöille kuin verkostolle ja opetus- ja kulttuuriministeriölle.

2. Osaamiskeskustoiminnan tavoitteet vuosille 2018–2019

Osaamiskeskukset muodostavat valtakunnallisen nuorisotyön ja –politiikan ohjelman tavoitteiden toimeenpanoa tukevan kokonaisuuden.

Valtakunnallinen nuorisotyön ja –politiikan ohjelma 2017-2019, joka hyväksyttiin 12.10.2017, sisältää seuraavat nuorisopoliittiset tavoitteet:

- Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus vähintään yhteen mieluisaan harrastukseen;
- Nuorten työllistymistaidot ovat vahvistuneet ja syrjäytyminen vähenee;
- Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään;
- Yhä harvemmalla nuorella on mielenterveysongelmia ehkäisevän toiminnan ansiosta; ja
- Nuori saa riittävää neuvontaa ja muuta tukea itsenäiseen asumiseensa

Ohjelman painopisteet vuosien 2018–2019 osaamiskeskustoiminnalle:

Nuorten osallisuus

Nuorten kansalaistoiminnan edellytysten vahvistaminen; nuorisolain 24 § mukaisen nuorten osallisuuden, vaikuttamisen ja kuulemisen edistäminen; kuntalain 22 ja 26 § mukaisten kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisen edistäminen nuorten osalta; sekä nuorten osallisuus- ja demokratiakasvatus, mukaan lukien sähköisten osallistumispalveluiden käytön edistäminen.

Nuorten sosiaalinen vahvistaminen

Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön koordinaatio, Nuorisotakuun toimeenpanon vahvistaminen ja monialainen yhteistyö nuorten elinolojen edistämiseksi.

Verkossa tapahtuva nuorisotyö sekä nuorten tieto- ja neuvontapalvelut

Digitaalisten menetelmien käytön edistäminen nuorisotyön eri osa-alueilla ja digitaalisen nuorisotyön osaamisen kehittäminen; nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden tukeminen.

Nuorisotyön laadun ja menetelmien kehittäminen

Nuorisotyön monipuolisen vaikuttavuuden edistäminen, mukaan lukien kouluissa ja kirjastoissa tehtävä nuorisotyö sekä kulttuurinen ja liikunnallinen nuorisotyö; nuoria koskevan tutkimustiedon tuottaminen ja indikaattorien kehittäminen sekä nuoria koskevan tiedon kerääminen, tallentaminen ja analysointi; sekä nuorisotyön uusien muotojen kehittäminen, dokumentointi ja levittäminen.

Kukin osaamiskeskus toteuttaa tehtäviään jollakulla edellä mainituista painopisteistä.

Osaamiskeskuksella on riittävä valmius ja osaaminen osallistuakseen yllä mainittujen painopisteiden eurooppalaisen ja kansainvälisen yhteistyön kehittämiseen yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Osaamiskeskuksen tulee ottaa toiminnassaan huomioon eri sukupuolten, kieliryhmien ja vammaisten nuorten tarpeet sekä kestävän kehityksen tavoitteiden ja nuorten yhdenvertaisen kohtelun edistäminen.

Osaamiskeskus osallistuu opetus- ja kulttuuriministeriön noin 1-2 kertaa vuodessa järjestämiin yleisiin sekä erillisiin, noin 1-2 kertaa vuodessa järjestettäviin painopistekohtaisiin verkostotapaamisiin.

Osaamiskeskuksen tulee tuottaa sisältöjä aluehallintovirastojen järjestämiin, yhdessä koordinoimiin alueellisiin koulutustilaisuuksiin.

3. Nuorten Akatemia ry:n yhteenliittymän osaamiskeskuksen tehtävät vuosille 2018–2019

3.1 *Nuorten Akatemia ry:n* yhteenliittymän osaamiskeskuksen vahvuus ja merkitys

Osaamiskeskuksen muodostavilla yhdistyksillä on kokemusta nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen edistämisestä sekä käytännössä osoitettua osaamista niihin liittyvän koulutuksen järjestämisestä. Osaamiskeskuksen yhteenliittymän toiminta tukee nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen tavoitteita valtakunnallisen nuorisotyön- ja politiikan ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Osaamiskeskustoiminnan myötä tuotetaan asiaa koskevaa prosessikoulutusta viranomaisille sekä kehitetään laatukriteereitä ja menetelmiä päätösten nuorisovaikutusten arvioimiseksi.

3.2 Tehtävät

Sisältö	Prosessikoulutus viranomaisille
Tavoite	Viranomaisten ymmärrys nuorten osallisuudesta lisääntyy ja viranomaiset hyödyntävät osallistamisen hyviä käytäntöjä
Toimenpiteet	Prosessikoulutus kehitetään kokeilemalla kehittäen ja pilotoidaan sovittavissa kunnissa: Vuonna 2018 keskitytään poikkihallinnollisesti kuntien peruspalveluihin, vuonna 2019 laajennetaan toteutusta keskushallintoon ja liikelaitoksiin.
Tulosodotus	Viranomaisten ymmärrys osallisuudesta lisääntyy, ja he kuulevat ja osallistavat nuoria aikaisempaa paremmin
Mittarit	Koulutuksiin osallistuu 430 henkilöä ja koulutuksen tuloksellisuus arvioidaan laadullisen intervention avulla.

Sisältö	Laatukriteerit
Tavoite	Tuotetaan laatukriteerit nuorten osallisuuteen
Toimenpiteet	Aloitetaan kriteereiden valmistelu vuoden 2018 aikana. Kriteerit valmistuvat vuoden 2019 aikana.
Tulosodotus	On tuotettu julkisen hallinnon toimintaan hyvin soveltuvat nuorten osallisuuden edistämisen laatukriteerit, jotka otetaan käyttöön.
Mittarit	Kriteereiden ensimmäinen versio valmistuu 2018 loppuun mennessä.

Sisältö	Nuorisovaikutusten arviointi
Tavoite	Tehdään työkalut nuorisovaikutusten arvioimiseksi. Valmistellaan alustavasti prosessia nuorten mielipiteen selvittämiseksi osallisuudesta liittyen kunnallisten peruspalveluiden arviointiin.
Toimenpiteet	Aloitustyöpajojen, prosessikoulutusten ja toimipaikkakohtaisten osallisuussuunnitelmien sekä kerätyn tiedon ja kokemusten pohjalta tuotetaan työkalu nuorisovaikutusten arviointiin.
Tulosodotus	Luodaan nuorisovaikutusten arvioinnin työkalu yhdessä nuorten ja virkamiesten kanssa.
Mittarit	Vuoden 2018 loppuun mennessä on koottu tietoa ja kartoitettu kokemuksia arviointityökalua varten. 2019 työkalu valmistuu.

4. Rahoitus

Osaamiskeskus hakee valtionavustusta kullekin toimintavuodelleen opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeiden mukaisesti. Valtionavustus myönnetään opetus- ja kulttuuriministeriön ja osaamiskeskuksen yhdessä sopimiin tehtäviin. Arviointi- ja avustustoimikunta tekee asiassa esityksensä.

Osaamiskeskustoiminta rahoitetaan valtion talousarvion momentilta 29.91.50 (rahapelitoiminnan voittovarat nuorisotyön edistämiseen). Osaamiskeskustoimintaan on varattu 5 150 000 euroa vuonna 2018.

Avustuksen määrää harkittaessa ottaa opetus- ja kulttuuriministeriö nuorisolain 19 §:n mukaisesti huomioon osaamiskeskuksen tehtävät ja toiminnan laadun sekä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden, ja arvioi edellä mainittuja seikkoja valtioneuvoston nuorisotyötä ja – politiikkaa koskevan asetuksen (211/2017) 7 §:n mukaisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö avustaa Nuorten Akatemia ry:n osaamiskeskuksen toimintaa seuraavasti:
- 160 000 euroa vuonna 2018 avustushakemuksessa esitetyn kustannusarvion mukaisesti.
-vuoden 2019 avustus myönnetään avustushakemuksesta.

5. Raportointi

Osaamiskeskus tekee avustuksen käytöstä selvityksen viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä. Selvitykseen sisältyy sekä tuloksellisuusraportointi että kustannuspaikkakohtainen talousraportointi.

Tämän lisäksi osaamiskeskus varautuu toimittamaan vuoden 2019 avustushakemuksensa yhteydessä selostuksen siihenastisesta toiminnastaan. Selostuksen tulee sisältää yhteenveto aikaansaaduista tuloksista.

Osaamiskeskuksen tulee viipymättä ilmoittaa opetus- ja kulttuuriministeriölle suunniteltuun toimintaansa vaikuttavista muutoksista. Näissä tilanteissa käydään opetus- ja kulttuuriministeriön ja osaamiskeskuksen väliset tarkentavat keskustelut.

6. Tavoiteohjausasiakirjan voimaantulo ja tarkistaminen

Tavoiteohjausasiakirja tulee voimaan opetus- ja kulttuuriministeriön myöntäessä avustuksen nuorisoalan osaamiskeskuksen vuoden 2018 osaamiskeskustoimintaan.

Tavoiteohjausasiakirjaa voidaan sen voimassaoloaikana tarkistaa opetus- ja kulttuuriministeriön ja nuorisoalan osaamiskeskuksen yhteisellä päätöksellä. Mikäli vuodelle 2019 myönnettävä avustus poikkeaa olennaisesti vuoden 2018 avustuksen tasosta, tullaan osaamiskeskuksen tehtäviä tarkistamaan vastaavasti.

Allekirjoitukset

Georg Henrik Wrede	Saara-Sofia Sirén	Heikki Vuojakoski
Johtaja	Puheenjohtaja	Toimitusjohtaja
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Nuorten Akatemia ry	Nuorten Akatemia ry